

คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ต่อการเข้าสู่
ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
THE DESIRABLE CHARACTERISTICS OF ACCOUNTANTS
TOWARDS PARTICIPATION IN ASEAN ECONOMIC COMMUNITY

¹รัชนิกร เลื่อนชัย และ ²นฤมล ดวงแสง

¹Ratchaneekorn Lueanchai and ²Nuruemon Duangsaeng

วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี, ประเทศไทย
Ubon Ratchathani Vocational College, Thailand

6242012009@uvc.ac.th

Received July 25, 2021; Revised November 12, 2021; Accepted December 19, 2021

บทคัดย่อ

การศึกษางานวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 2) เพื่อนำเสนอการศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กลุ่มตัวอย่างคือ สถานประกอบการขนาดกลาง ประเภทบริษัทจำกัด ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ที่จดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า จำนวน 44 แห่ง ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างจากตาราง ขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จากผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 36-45 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาโทและปริญญาตรี ตำแหน่งหัวหน้าฝ่าย

¹ นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี

² อาจารย์ ดร. วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี

บัญชี รองลงมาคือ ผู้จัดการ เจ้าของสถานประกอบการและหัวหน้าฝ่ายบุคลากร มีประสบการณ์ทำงานระหว่าง 6-10 ปี 2) นำเสนอการศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วยคุณสมบัติทั้งหมด 3 ด้าน คือ ด้านคุณค่า จริยธรรมและทัศนคติทางวิชาชีพ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ปฏิบัติงานด้วยความ โปร่งใส ซื่อสัตย์สุจริต ด้านทักษะทางวิชาชีพ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีทักษะเกี่ยวกับการบัญชีและด้านความรู้ในวิชาชีพ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีความรู้ในด้านภาษาอังกฤษ

คำสำคัญ : คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์, ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน, สถานประกอบการขนาดกลาง

Abstract

This research included the following objectives: 1) to study the desirable characteristics of accountants towards participation in ASEAN Economic Community; 2) to present the study on the desirable characteristics of accountants towards participation in ASEAN Economic Community. The samples consisted of 44 medium-sized enterprises in the category of limited company in Ubon Ratchathani Province. The enterprises were registered by the Department of Business Development. The samples were selected through Krejcie & Morgan (1970) sampling method. The instrument used for collecting data was a questionnaire. Data were analyzed through statistics including percentage, mean, and standard deviation. The study results were as follows. 1) In the desirable characteristics of accountants towards participation ASEAN Economic Community, according to the data of the respondents: majority of them were female than male; their ages were between 36 – 45 years; education levels were at Bachelor's Degree and Master's Degree; their career positions were accounting supervisors, followed by managers, owners of the enterprises, and personnel supervisors; their career experiences were between 6 – 10 years. 2) For the presentation of this research, the overall desirable characteristics of the accountants towards participation in ASEAN Economic Community was at a high level that comprised 3 characteristics: ethical values and professional attitude, the highest average was the transparent and honest practice; professional skill,

the highest average was accounting skill; and professional knowledge, the highest average was knowledge in English.

Keywords: Desirable Characteristics of Accountants, ASEAN Economic Community, Medium-sized Enterprises

บทนำ

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีวัตถุประสงค์ให้ทุกประเทศภายในอาเซียนเป็นตลาดและฐานการผลิต ร่วมก่อให้เกิดพัฒนาการทางเศรษฐกิจภายในกลุ่มอย่างเสมอภาคเกิดบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลกและที่สำคัญ คือสร้างเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจให้เป็นหนึ่งเดียวกัน ทำให้อาเซียนมีขนาดใหญ่ขึ้น ซึ่งมีความมั่นคงและแข็งแกร่งด้านอำนาจกับกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอื่นหรือประเทศ มหาอำนาจทางเศรษฐกิจอื่นได้ เพื่อให้ความร่วมมือทางเศรษฐกิจของอาเซียน บรรลุวัตถุประสงค์อาเซียนจึงได้กำหนดทิศทางและแผนงานที่จะดำเนินไปสู่เป้าหมายไว้ในพิมพ์เขียว (AEC Blueprint) ซึ่งระบุกิจกรรมทางเศรษฐกิจ 5 ด้าน ได้แก่ 1) เปิดเสรีการค้าสินค้า 2) เปิดเสรีการค้าบริการ 3) เปิดเสรีการลงทุน 4) เคลื่อน ย้ายแรงงานฝีมือเสรี และ 5) เคลื่อนย้ายเงินทุนเสรี แผนงานดังกล่าวระบุให้ทุกประเทศจะต้องลดและเลิกข้อจำกัดของการเข้าสู่ตลาดดังตัวอย่างการเปิดเสรีการค้าบริการได้กำหนดให้มีการลดข้อจำกัดสัดส่วนผู้ถือหุ้น ต่างชาติ และประเภทนิติบุคคล ซึ่งอนุญาตให้ผู้ประกอบกิจการบริการของอาเซียนไปทำธุรกิจและสามารถถือ หุ้นได้อย่างน้อยถึงร้อยละ 70 โดยไม่จำกัดมูลค่าการให้บริการจำนวนสถานบริการประเภท และจำนวนบุคคลผู้ ให้บริการ และสำหรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีได้ทำข้อตกลงยอมรับร่วม (MRAs) ในสาขาวิชาชีพหลัก โดยยอมรับร่วมกันเรื่องคุณสมบัติที่เป็นเงื่อนไขในการได้รับอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพ อันหมายถึง นักวิชาชีพ ประเทศหนึ่งในกลุ่มจะสามารถประกอบวิชาชีพในประเทศอาเซียนอื่นๆได้ ซึ่งปัจจุบันได้ทำข้อตกลงกันแล้ว 7 สาขา ได้แก่ สาขาวิศวกรรม สาขาสถาปัตยกรรม สาขาแพทย์ สาขาทันตแพทย์ สาขาพยาบาล สาขานักสำรวจและสาขาบัญชี (ซูวิทย์ มิตรชอบ, 2554) วิชาชีพบัญชีตามเจตนารมณ์ของการสร้างประชาคมอาเซียนภายใต้กฎบัตรอาเซียน ซึ่งคณะกรรมการ บริหารสหพันธ์นักบัญชีอาเซียนให้ความสำคัญกับความพร้อมของนักบัญชีในแต่ละประเทศในกลุ่มอาเซียน ค่อนข้างมาก ซึ่งมี

การสัมมนาในหัวข้อที่น่าสนใจหลายประเด็น เช่น การรวมกันเป็นหนึ่งเดียวของตลาดทุนอาเซียนและผลกระทบต่อประชาคมเศรษฐกิจโลก วิกฤตการณ์หนี้สิน และผลกระทบต่ออาเซียน ความยั่งยืนและการเติบโตอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการตระหนักและรับรู้ถึงความสำคัญของการพัฒนาศักยภาพของนักบัญชี ตลอดจนการร่วมมือเพื่อสร้างสรรค์สังคมที่เกื้อกูลและพัฒนาไปพร้อมกัน โดยการร่วมมือกับกลุ่ม ประเทศในประชาคมอาเซียนทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการเตรียม ตัวของนักบัญชีให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดจากการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน การเตรียมพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจะช่วยให้รับมือกับการเปิดเสรีทางบริการวิชาชีพบัญชี ในการนี้ผู้ประกอบวิชาชีพ บัญชีควรมีทักษะที่สำคัญ เพื่อแสดงถึงสมรรถนะของตน เช่น ทักษะทางปัญญา (เพื่อสามารถแก้ไขปัญหาและใช้ดุลยพินิจแก้ไขสถานการณ์ที่ซับซ้อนขององค์กรได้), ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร (ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น), ทักษะด้านการจัดการบุคคล (ซึ่งช่วยส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ และสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลง), ทักษะด้านการจัดการองค์กร (มีความสามารถในการวางแผน กลยุทธ์และการบริหารงาน) (ศิลปพร ศรีจันเพชร, 2558)

ดังนั้น จากที่ดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาในเรื่อง คุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดทิศทางการพัฒนาตนเองของนักบัญชีไทยให้มีคุณสมบัติด้านความรู้ในวิชาชีพ ด้านทักษะทางวิชาชีพ ด้านคุณค่าจริยธรรม และทัศนคติทาง วิชาชีพที่เหมาะสมในการประกอบวิชาชีพตามความต้องการของสถานประกอบกิจการและพร้อมสำหรับการ เคลื่อนย้ายแรงงานอย่างเสรีต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
2. เพื่อนำเสนอการศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

วิธีดำเนินการวิจัย

จากการศึกษา คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร จำนวนประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานประกอบการขนาดกลาง ประเภทบริษัทจำกัด ในเขต จังหวัดอุบลราชธานี ที่จดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า จำนวน 51 แห่ง (ที่มา : กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ข้อมูลนิติบุคคล สืบค้นปี 2563)

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ สถานประกอบการขนาดกลาง ประเภทบริษัทจำกัด ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ที่จดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า จำนวน 44 แห่ง ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างจากตาราง ขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ในวิชาชีพ 2) ด้านทักษะทางวิชาชีพ 3) ด้านคุณค่า จริยธรรมและทัศนคติทางวิชาชีพ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยคือแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้แทนสถานประกอบการ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ในวิชาชีพ 2) ด้านทักษะทางวิชาชีพ 3) ด้านคุณค่า จริยธรรมและทัศนคติทางวิชาชีพ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นเกี่ยวกับคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่าง มาตรวจสอบความสมบูรณ์และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทางสถิติเชิงบรรยายเป็นหลักในการวิเคราะห์

ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอแบบความเรียงและพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

จากการศึกษา คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผลการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จากการเก็บ ข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจำนวน 44 ชุด ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนมา 44 ชุด สมบูรณ์และครบถ้วน ผู้ตอบ แบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 36 คน คิดเป็น ร้อยละ 81.82 และเป็นเพศชาย จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18 มีอายุระหว่าง 36 - 45 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 34.09 รองลงมาคือ มีอายุระหว่าง 46-55 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 27.27 รองลงมาคือ มีอายุ 56 ปีขึ้นไป จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 20.45 รองลงมาคือ มีอายุระหว่าง 25-35 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 13.64 และต่ำที่สุดคือ มีอายุต่ำกว่า 25 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.55 ระดับการศึกษาปริญญาโท จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 59.09 รองลงมาคือ ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 27.27 และต่ำที่สุดคือ ระดับ การศึกษาสูงกว่าปริญญาโท จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 13.64 ตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายบัญชี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 54.55 รองลงมาคือ ตำแหน่งผู้จัดการ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 20.45 รองลงมาคือ ตำแหน่งเจ้าของสถานประกอบ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 13.64 และต่ำที่สุดคือ ตำแหน่งหัวหน้าฝ่าย บุคลากร จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 11.36 ประสบการณ์ทำงานระหว่าง 6-10 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็น ร้อยละ 56.82 รองลงมาคือ ประสบการณ์ทำงาน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 29.55 รองลงมา คือ ประสบการณ์ทำงานระหว่าง 4-5 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็น ร้อยละ 11.36 และต่ำที่สุดคือ ประสบการณ์ ทำงานระหว่าง 0-3 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.27

2. นำเสนอการศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านคุณค่า จริยธรรมและทัศนคติทางวิชาชีพ รองลงมาคือ ด้านทักษะทางวิชาชีพ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านความรู้ในวิชาชีพ โดยสรุปเป็นรายด้านดังต่อไปนี้

2.1 ด้านความรู้ในวิชาชีพบัญชี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่าข้อที่มี ค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีความรู้ในด้านภาษาอังกฤษ รองลงมาคือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบัญชี รองลงมา คือ มีความสามารถในการบริหารงาน และการตัดสินใจ รองลงมาคือ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีอากร รองลงมาคือ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ รองลงมาคือ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ กฎหมายธุรกิจ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ การเงิน และการตลาดต่างประเทศ

2.2 ด้านทักษะทางวิชาชีพ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ย มากที่สุดคือ มีทักษะเกี่ยวกับการบัญชี รองลงมาคือ มีทักษะการคิดเชิงเหตุผล และวิเคราะห์ รองลงมาคือมี ทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษ รองลงมาคือ มีทักษะในการปฏิบัติงาน รองลงมาคือ มีทักษะเกี่ยวกับกฎหมาย ธุรกิจและภาษีอากร รองลงมาคือ มีทักษะเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มี ทักษะเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ การเงิน และการตลาดต่างประเทศ

2.3 ด้านคุณค่า จริยธรรมและทัศนคติทางวิชาชีพ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส ซื่อสัตย์สุจริต รองลงมาคือ ปฏิบัติงาน อย่างมีคุณธรรม เที่ยงธรรม รองลงมาคือ มีความระมัดระวังสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพ รองลงมาคือ มีความ รับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ รองลงมาคือ มีสำนึกถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและยึด มั่นประโยชน์ของสาธารณชน รองลงมาคือ มีความตั้งใจที่จะพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องและข้อที่มีค่าเฉลี่ยที่ ต่ำที่สุดคือ มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพของตนเอง

อภิปรายผล

จากการศึกษา คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ด้านความรู้ในวิชาชีพบัญชี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นางลักษณ์ ศิริพิศและคณะ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของนักบัญชีไทย กับการเปิดเขตการค้าเสรีอาเซียน (AEC) ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับมาก ที่สุด ส่วนในการเตรียมความ

พร้อมนักบัญชีไทยมีความคิดเห็นด้วยอย่างยิ่งเรื่องของการเตรียมความพร้อมใน ความรู้ด้าน วิชาชีพบัญชี ความรู้ด้านกฎหมายและความรู้ด้านเทคโนโลยี สารสนเทศและเห็นด้วยกับการ เตรียมความพร้อมในความรู้ด้านภาษาการเตรียมความพร้อมในเชิงตั้งรับ คือ ความรู้และ ศักยภาพที่มีอยู่เชิงรุกคือการพัฒนาเพื่อเพิ่มสมรรถนะในตนเองให้ก้าวทันโลกในยุคโลกาภิวัตน์ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย ความรู้ด้านวิชาชีพบัญชีความเห็นเรื่องความพร้อม ในความรู้ด้านวิชาชีพของนักบัญชีไทยมีความเห็นด้วยอย่างยิ่ง ความเห็นเรื่องความพร้อมใน ความรู้ด้านภาษาของนักบัญชีไทยมีความเห็นด้วย ความเห็นเรื่องความพร้อมในความรู้ด้าน กฎหมายของนักบัญชีไทยมีความเห็นด้วยอย่างยิ่งและความเห็นเรื่องความพร้อมในความรู้ ด้านเทคโนโลยี สารสนเทศของนักบัญชีไทยมีความเห็นด้วยอย่างยิ่งและสอดคล้องกับ งานวิจัยของวีรยุทธ สุขมากและคณะ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ประกอบ วิชาชีพเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มมูลค่าของผู้ ประกอบวิชาชีพบัญชี เพื่อเตรียมความ พร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ ประกอบวิชาชีพบัญชีจาก 5 สายงาน ได้แก่ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ผู้สอบบัญชีภาษีอากร หัวหน้าฝ่ายการเงินและบัญชี อาจารย์สาขาวิชาการบัญชี และผู้ทำบัญชี ในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบ วิชาชีพ บัญชีส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุมากกว่า 45-55 ปี มีอาชีพเป็นผู้ทำบัญชี ระดับ การศึกษาปริญญาตรี มีประสบการณ์ทำงาน มากกว่า 10 ปี และมีรายได้ มากกว่า 20,000 บาท โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มมูลค่าของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถในมาตรฐานการรายงานทาง การเงิน ด้านความรู้ ความสามารถในการภาษีอากร ด้านจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ด้านเทคโนโลยี สารสนเทศทางการบัญชี ด้านภาษาอังกฤษ และภาษาอื่นในกลุ่มประเทศอาเซียน ด้านความรู้ ความสามารถในการประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ด้านความสามารถในการเรียนรู้เพื่อ ปรับตัวให้เข้ากับสังคมและวัฒนธรรม ของกลุ่มประเทศอาเซียนอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยที่มี ผลต่อการเพิ่มมูลค่าของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 และสอดคล้องกับทฤษฎีของสุเทพ พงษ์พิทักษ์ (2549) ให้ความเห็นว่ พนักงานบัญชีสมัยใหม่ต้องมีความรอบรู้ในวิทยาการด้าน ต่างๆ จึงสามารถเพิ่มมูลค่าให้แก่ตนเองทั้งตำแหน่งหน้าที่การงานและผลตอบแทน องค์ ความรู้ที่จะทำให้ นักบัญชีสมัยนี้เป็นนักบัญชีสมัยใหม่ ได้แก่ 1. องค์ความรู้ทางด้านวิชาการ บัญชี เป็นความรู้พื้นฐานที่สำคัญของนักบัญชีทุกๆ คน ประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับหลักการ บัญชีที่รับรองทั่วไป มาตรฐานการบัญชีวิชาการบัญชีอื่นๆ เช่น การวางรูปแบบบัญชี และ

การสอบบัญชี การบัญชีเพื่อการบริหาร ซึ่งความรู้ด้านนี้ถือเป็นวิชาชีพที่นัก บัญชีต้องใช้ในการประกอบวิชาชีพด้วยความเป็นอิสระ 2. องค์ความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์ นักบัญชีสมัยใหม่ ต้องมีความรู้ในด้านคอมพิวเตอร์เพื่อที่จะเป็นเครื่องทุ่นแรงในการจัดทำบัญชี และการนำข้อมูลทางบัญชีมาทำให้ ประโยชน์ในรูปของรายงานต่างๆ 3. องค์ความรู้ทางด้านภาษานักบัญชีต้องมีความรู้ด้านภาษาไทย จึงจะสามารถประกอบ วิชาชีพในประเทศไทยได้แต่โลกในยุคโลกาภิวัตน์ การเคลื่อนย้ายทุน แรงงาน และเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็ว ภาษาต่างประเทศจะช่วยให้การสื่อสารเป็นไปอย่างราบรื่นและเป็นสื่อกลางใน การถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจในศิลปะวิทยาการต่างๆ ให้กว้างขวางแพร่หลายยิ่งขึ้น 4. องค์ความรู้ทางด้าน ภาษีอากร ความรู้ด้านการภาษีอากร การบัญชีภาษีอากร หรือการวางแผนภาษีอากร จัดเป็นความรู้ที่สำคัญอีก ประการหนึ่ง โดยเฉพาะการบัญชีภาษีอากรที่ถือเป็นวิชาชีพตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการบัญชี 5. องค์ความรู้ทางการบริหารการจัดการ เฉพาะอย่างยิ่งวิสัยทัศน์หรือการเห็นปัญหา และ 6. องค์ความรู้ ด้านจริยธรรมและคุณธรรม จริยธรรมและคุณธรรม เป็นหลักการสำคัญในการใช้องค์ความรู้ทั้งห้าประการ ข้างต้น มิฉะนั้นจะก่อให้เกิดความเดือดร้อนทั้งนักบัญชีผู้ปฏิบัติและผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหลาย 2. ด้านทักษะทางวิชาชีพ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปรีสนี กายพันธ์และคณะ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง นักบัญชีไทยกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 33-40 ปี มีวุฒิการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ปัจจุบันปฏิบัติงานด้าน วิชาชีพบัญชีในตำแหน่งผู้ทำบัญชีอิสระ มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานทางด้านบัญชี 5-10 ปี และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้เข้ารับอบรมความรู้ทางด้านวิชาชีพบัญชี 10-20 ชั่วโมงต่อปี ประเด็นความพร้อมด้าน ทักษะวิชาชีพของนักบัญชีไทย โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นความพร้อม ด้านทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร มากที่สุด รองลงมาเป็นทักษะทางปัญญา และทักษะ ทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งานและทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล การวิเคราะห์เปรียบเทียบความ พร้อมด้านทักษะวิชาชีพของบัญชีไทย พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน ต่างกันมีความพร้อมด้านทักษะวิชาชีพบัญชีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตาม สมมติฐานที่วางไว้ ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่มี เพศ อายุ ตำแหน่งงาน ต่างกันมีความพร้อมด้านทักษะวิชาชีพ บัญชีไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ และสอดคล้องกับทฤษฎีของสุชาติดา กิระนันท์

(2548) ให้ความคิดเห็นว่า นักบัญชียุคใหม่ควรต้องมีคุณลักษณะ ดังต่อไปนี้ 1. มีความรู้และมีทักษะพื้นฐานด้านการบัญชีและเข้าใจระบบงานบัญชีอย่างดี 2. มีความรู้ความเข้าใจในเทคโนโลยีสารสนเทศ และมีทักษะสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการทำงานบัญชีได้อย่างดี 3. มีความเข้าใจในงานด้านอื่นๆ ของกิจการ เพื่อให้สามารถเข้าใจความต้องการของฝ่ายอื่นๆ และผู้บริหารที่มีต่อข้อมูล และสารสนเทศทางการบัญชี 4. มีความสามารถในการแปลความหมายของข้อมูลทางบัญชีได้อย่างถูกต้องเหมาะสม 5. มีทักษะการนำเสนอข้อมูล และสารสนเทศทางการบัญชีที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ สามารถสร้างตัวบ่งชี้ต่างๆ ที่สรุปสาระสำคัญจากข้อมูลทางการบัญชีเพื่อแสดงสภาพที่แท้จริงของกิจการ 6. สามารถเลือกและสร้างรูปแบบการนำเสนอสารสนเทศที่เหมาะสม 7. มีความสามารถในการค้นคว้า สามารถติดตามการเปลี่ยนแปลงในโลกธุรกิจ และตลาดการเงิน รวมทั้งมาตรฐานการบัญชีใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นตลอดเวลา 8. มีความตั้งใจใฝ่รู้และกระตือรือร้น ในการแสวงหาความรู้ใหม่ด้วยตนเอง 9. ความเป็นอิสระในการท างานมากขึ้น และ 10. มีจิตสำนึกและจรรยาบรรณของวิชาชีพการบัญชีและการสอบบัญชี 3. ด้านคุณค่า จริยธรรม และทัศนคติทางวิชาชีพ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของวลัยลักษณ์ สุวรรณวลัยกร (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ความคาดหวังและความพร้อมของวิชาชีพสอบบัญชีไทย ในการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผลการวิจัยพบว่าในภาพรวมนั้นคุณสมบัติที่ผู้บังคับบัญชา คาดหวังจากผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชีมากที่สุดคือ ความมีคุณธรรม จริยธรรม รองลงมาคือ การมีความ รับผิดชอบในหน้าที่การงาน และความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ โดยคุณสมบัติด้านความรู้ ความสามารถในการเรื่องทักษะการท างานและทักษะอื่นๆ ที่ผู้บังคับบัญชาของผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชีเห็นว่า สำคัญมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ทักษะด้านภาษาความรู้เกี่ยวกับ มาตรฐานการบัญชี และความรับผิดชอบ ในหน้าที่การงาน งานวิจัยนี้ยังพบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วผู้บังคับบัญชายังเห็นว่าผู้ได้บังคับบัญชาที่เป็นผู้ประกอบ วิชาชีพสอบบัญชีมีความพร้อมในคุณสมบัติด้านต่างๆ สำหรับการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนน้อย กว่าระดับที่ผู้บังคับบัญชาคาดหวัง เช่น ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีระหว่างประเทศ ความรู้เกี่ยวกับ กฎหมายธุรกิจ ข้อบังคับที่เปลี่ยนแปลงไปภายใต้การเป็นประชาคมอาเซียน และความรู้ความเข้าใจธุรกิจที่ ตรวจสอบ เป็นต้น และสอดคล้องกับทฤษฎีของยรรยง ธรรมธัชอารี (2548) มีความเห็นว่า วิชาชีพบัญชีมี ลักษณะงานที่แตกต่างจากวิชาชีพอื่นในหลายๆ ด้าน อีกทั้งบทบาทและหน้าที่รับผิดชอบก็มีส่วนสำคัญในการ นำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จที่มุ่งหวังไว้ นักบัญชีจำเป็นต้องมีคุณสมบัติสำคัญ

เด่นบางประการเพื่อให้สามารถ ทำงานให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เช่น 1. ความซื่อสัตย์สุจริต เนื่องจากรายงานบัญชีต้องเกี่ยวข้องกับการบริหารเงิน สด และการดูแลทรัพย์สินอื่นๆ ของกิจการ ความซื่อสัตย์สุจริตจึงเป็นคุณสมบัติที่สำคัญประการหนึ่งที่นักบัญชี ควร จะต้อง มี และ ต้อง เป็น ที่ ไว้ วางใจ ของ ผู้ บริหาร 2. ความละเอียดรอบคอบ งานการบัญชีเป็นงานที่จะต้องอาศัยความละเอียดรอบคอบค่อนข้างมาก เนื่องจากเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลจำนวนมาก การตรวจสอบ และ สอบทานงาน เพื่อให้มั่นใจในความถูกต้องจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ 3. ความยึดมั่นในการปฏิบัติตามระเบียบ นักบัญชีจะต้องทำความเข้าใจในระเบียบ และ นโยบายทางการเงินอย่างถ่องแท้โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวข้องกับ ระบบการควบคุมภายใน เพื่อใช้อ้างอิงในการตรวจสอบความถูกต้องของรายการธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย การเงินนักบัญชีต้องสามารถชี้แจงระเบียบที่ถูกต้องทางการเงินให้กับผู้ปฏิบัติได้เข้าใจ และต้องบังคับใช้ ระเบียบ และนโยบายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด 4. การติดตามงาน เพื่อให้การจัดทำบัญชีเป็นไปโดยถูกต้อง เรียบร้อย นักบัญชีต้องติดตามงานต่าง ๆ ที่ค้างอยู่เพื่อให้งานเสร็จทันการปิดบัญชีประจำเดือน 5. ความกล้า ในการแสดงความคิดเห็น นักบัญชีต้องกล้าแสดงความคิดเห็น โดยอาศัย ข้อมูลที่มีอยู่และความรู้ทางด้าน กฎหมายภาษีอากร เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น และในบางครั้งจำเป็นต้องเป็นผู้เริ่มในการ แก้ปัญหา โดยการเรียกประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องจากฝ่ายต่างๆ เพื่อหาทางแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นอย่างทันท่วงที 6. ทักษะในการติดต่อสื่อสาร ภาษาบัญชีเป็นภาษาที่ยากต่อการทำความเข้าใจของผู้ฟัง เนื่องจากตัวเลขทางบัญชีถูกจัดทำขึ้นโดยอาศัยหลักการบัญชีที่มีอยู่ การอธิบายข้อมูลโดยนักบัญชีมักมีการใช้ ศัพท์ทางบัญชีหรืออธิบายจากผู้คนเคยกับตัวเลขทางบัญชี ซึ่งอาจเป็นการยากต่อการทำความเข้าใจของผู้ฟังที่มีใช้นักบัญชี นัก บัญชีจึงต้องมีทักษะในการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจที่ดีให้เกิดขึ้น นักบัญชีจึงต้องพัฒนาทักษะในการสื่อสาร เพื่อให้สามารถสื่อสารข้อมูลทางบัญชีให้สมาชิกในองค์กรเข้าใจได้ด้วยภาษาที่ง่าย และ 7. การรักษาความลับ นักบัญชีมีโอกาสได้รับรู้ข้อมูลสำคัญทางการเงินก่อนผู้อื่น หรือเป็นข้อมูลที่บุคคลอื่นไม่ควรรู้เช่น เงินเดือนของ พนักงานหรือผู้บริหาร เป็นต้น การเก็บรักษาข้อมูลที่เป็นความลับทางธุรกิจ เช่น ราคาขายสินค้าหรือ งบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้างเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อการดำเนินธุรกิจให้ประสบผลสำเร็จนักบัญชีจึงต้องเก็บรักษา ความลับในเรื่องต่างๆ เป็นอย่างดี

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผู้ศึกษาวิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้ 1. ศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น ด้านมาตรฐานการบัญชี ด้านนโยบายภาษีและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ด้านภาษาและการสื่อสาร และด้าน เทคโนโลยี เพื่อเพิ่มศักยภาพของนักบัญชีให้พร้อมต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 2. กลุ่มตัวอย่าง เปลี่ยนจากบริษัทจำกัด ธุรกิจขนาดกลาง เป็นบริษัทจำกัด ธุรกิจขยายใหญ่ เพื่อจะได้ นำข้อมูลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณสมบัติของนักบัญชีที่ประสงค์ของสถานประกอบการที่ต้องการในวิชาชีพ ทางการบัญชีและเป็นแนวทางในการพัฒนาลำดับต่อไป 3. เพิ่มวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลวิธีอื่นประกอบด้วย เช่น การสัมภาษณ์ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ซูวิทย์ มิตรชอบ. (2557). *ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน*. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. วารสารสารสนเทศ, นงลักษณ์ ศิริพิศ และคณะ. (2556). *ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของนักบัญชีไทยกับการเปิดเขตการค้าเสรี อาเซียน*.
 ปรศน์ กายพันธ์ และคณะ. (2557). *นักบัญชีไทยกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.
 ลัดดา หิรัญวา. (2554). *การบัญชีไทยกับความพร้อมในการใช้มาตรฐานการบัญชีตามกรอบมาตรฐาน กลุ่มเศรษฐกิจอาเซียน*.
 วลัยลักษณ์ สุวรรณวัลย์กร. (2556). *ความคาดหวังและความพร้อมของวิชาชีพสอบบัญชีไทยในการแข่งขัน ในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน*.
 วีรยุทธ สุขมาก และคณะ. (2556). *ความคิดเห็นของผู้ประกอบวิชาชีพเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่ม มูลค่าของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)*. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
 ศิลพร ศรีจันทพร. (2558). *วิชาชีพบัญชีตามเจตนารมณ์ของการสร้างประชาคมอาเซียน ภายใต้กฎบัตร อาเซียน*.